

Izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 22. augusta noteikumu Nr. 487 „Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.6. specifiskā atbalsta mērķa “Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu” 8.3.6.2. pasākuma “Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide” 19.3. punkta aktivitātes īstenošanai un Izglītības un zinātnes ministrijas 2019. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 1-6/19/6 Nacionāla līmeņa pētījumu izglītībā organizēšanas kārtība

Pētījuma
“Modelis un instruments pieejas skola kā mācīšanās organizācija
īstenošanas atbalstam izglītības iestādēs”
uzdevuma apraksts

1. Pētījuma mērķis

Izpētīt pieeju skola kā mācīšanās organizācija¹, izmantošanas praksi un attīstības iespējas Latvijā vispārējā un profesionālajā izglītībā un izstrādāt modeli un instrumentu² izglītības iestādes pašvērtējumam un progresu novērtēšanai izglītības iestādes un nacionālā līmenī.

2. Pētījuma nepieciešamības pamatojums

Pieeja “skola kā mācīšanās organizācija” izglītības sektorā aktualizējās līdz ar straujām pārmaiņām mācīšanas un mācīšanās procesos, izglītības iestāžu pārvaldībā, mācīšanās saturā un sasniedzamajos rezultātos (zināšanas, prasmes un attieksmes).

Lai nodrošinātu normatīvā regulējuma pilnveidi un instrumentu attīstību pieejas “skola kā mācīšanās organizācija” stiprināšanai izglītības iestādēs Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam “Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai” mērķu sasniegšanai pieejas “skola kā mācīšanās organizācija” stiprināšana izglītības iestādēs ir iekļauta vairāku 1.1.3. 2.1.1., 4.1.2.2., 4.2.2. uzdevumu izpildē. Kā izglītības sistēmas būtisks raksturlielums ir izglītības iestāžu funkcionāla transformācija, izglītības iestādēm kļūstot par “mācīšanās organizācijām”, kas piedāvā daudzveidīgas mācīšanās iespējas, mācību vides un pieejas daudzveidīgām auditorijām – bērniem, jauniešiem, pieaugušajiem; tās ir organizācijas ar augstu vadības, pedagogu un akadēmiskā personāla profesionālās kompetences līmeni, stratēģisku darbības redzējumu, atbildību un autonomiju; tāpat tās ir organizācijas, kas aktīvi sadarbojas – gan savstarpēji, gan ar citām iesaistītajām pusēm, tādējādi nodrošinot efektīvu resursu pārvaldību un zināšanu un labās prakses pārnesi.³ Mācīšanās organizācija ir

¹ Termins “school as learning organization” latviešu valodā tiek tulkots kā “skola kā mācīšanās organizācija”

² Instruments šī pētījuma kontekstā ir skolas kā mācīšanās organizācijas modeļa izstrāde un raksturojošo rādītāju formulēšana atbilstoši Latvijas kontekstam un instrumentu, kas balstoties modeļa/koncepta raksturojošajos rādītājos, ļauj novērtēt sniegumu pret šiem rādītājiem, kā arī norāda uz tālākās attīstības, progresu risinājumiem attiecībā pret šiem rādītājiem.

³ Mācīšanās organizācijas darbības pamatā ir trīs vērtības: 1) atbalstoša mācīšanās vide, 2) konkrēti mācīšanās procesi un prakses, 3) līderi, kas stiprina mācīšanos. Vairāk sk. Garvin, D. A., Edmondson, A. C., and Gino, F. (2008). Is yours a learning organization? Harvard Business Review, March, 109-2116. Available: <https://hbr.org/2008/03/is-yours-a-learning-organization>

starpdisciplinārs koncepts, kas tiek raksturots kā “organizācija, kas spēj regulāri mainīties un pielāgoties jaunai videi un apstākļiem, jo tās dalībnieki individuāli un kopā mācās, lai īstenotu savus un kopējos mērķus”⁴. Pieeja „skola kā mācīšanās organizācija” akcentē mācīšanās kultūru un mērķtiecīgu, pierādījumos par mācīšanās vajadzībām balstītu mācīšanos kā vienu no efektīvas organizācijas raksturlielumiem, kā arī sadarbību ar dažādām iesaistītajām pusēm mācīšanās iespēju paplašināšanai un attīstībai.

Pieejas “skola kā mācīšanās organizācija” modeli iestādes funkciju veikšanā piemēro gan Valsts izglītības satura centrs (turpmāk -VISC), izstrādājot vispārējās un profesionālās izglītības standartu un sniedzot atbalstu tā ieviešanai, gan Izglītības kvalitātes valsts dienests (turpmāk – IKVD), nodrošinot izglītības kvalitātes novērtēšanas un uzraudzības procesu.

VISC kompetencē esošie jautājumi⁵, tai skaitā izglītības satura izstrāde un pedagogu profesionālā pilnveide ir ciešā sasaistē ar pieejas “skola kā mācīšanās organizācija” elementiem⁶ gan izglītības satura veidošanā, gan pedagogu profesionālajā pilnveidē. Pieeja „skola kā mācīšanās organizācija” ir īpaši nozīmīga pilnveidotā mācību satura ieviešanā (VISC īstenotais ESF projekts “Kompetenču pieeja mācību saturā”, Skola2030) – tā nodrošina, ka skolā tiek atbalstīta katra skolēna mācīšanās, vadība sniedz atbalstu mērķtiecīgai mācīšanās un attīstībai, notiek komandas darbs un savstarpējā mācīšanās, kā arī tiek veidota izziņas un inovāciju kultūra.

IKVD darbībā jautājums par skolu kā mācīšanās organizāciju attiecināms uz izglītības kvalitātes vērtēšanu (akreditāciju), izglītības iestāžu pašvērtēšanu, kā arī izglītības iestāžu vadītāju profesionālās kompetences pilnveidi. Kvalitātes dienests vienu no savām normatīvajos aktos noteiktajām funkcijām ⁷ – vispārējās un profesionālās izglītības (izņemot augstāko profesionālo izglītību) kvalitātes novērtēšanu – veic, pamatojoties uz Ministru kabineta 2020. gada 6. oktobra noteikumiem Nr. 618 “Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru, citu Izglītības likumā noteiktu institūciju un izglītības programmu akreditācijas un izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas kārtība” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 618). Saskaņā ar tiem kvalitātes dienests izstrādāja iekšējo normatīvo aktu par izglītības iestādes darbības, izglītības programmas īstenošanas un izglītības iestādes vadītāja profesionālās darbības kvalitātes vērtēšanas metodiku, saskaņā ar kuru notiek izglītības iestāžu piedāvātās izglītības kvalitātes vērtēšana. Kvalitātes vērtēšana notiek atbilstoši izglītības kvalitātes definīcijai, kas izstrādāta Izglītības un zinātnes ministrijas īstenotajā Eiropas Sociāla fonda projektā Nr. 8.3.6.2/17/I/001 “Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana”, un ietver 4 jomas un 12 kritērijus. Katru kritēriju raksturo rādītāju kopums izglītības kvalitātes vērtējuma līmeņa noteikšanai. Septiņas skolu kā mācīšanās organizāciju raksturojošas dimensijas ir iekļautas kritēriju rezultatīvo rādītāju saturā, pamatā tas saistīts ar jomu “Laba pārvaldība” un kritērijiem “Finanšu un administratīvā efektivitāte”, “Vadības profesionālā darbība” un “Atbalsts un sadarbība”.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 618 izglītības iestādēm ir jāīsteno ikgadēja pašvērtēšana, bet pašnovērtējuma ziņojums ir jāpublisko savas iestādes tīmekļa vietnē un jāiesniedz kvalitātes dienestā. Arī pieeja pašvērtēšanai un pašnovērtējuma ziņojuma struktūra ir atbilstoša iepriekšminētajā projektā sniegtajai izglītības kvalitātes definīcijai un tā

⁴ M. Kools, L. Stoll, B. George, B. Steijn “The school as a learning organization” The concept and its measurements”. European Journal of Education, Volume55, Issue1, pieejams <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ejed.12383>

⁵ Valsts izglītības satura centra nolikums <https://likumi.lv/ta/id/194332-valsts-izglitibas-satura-centra-nolikums>

⁶ Skola kā mācīšanās organizācija. Skola 2030. Pieejams <https://www.skola2030.lv/lv/istenosana/macibu-pieeja/macibu-organizacija-skola>

⁷ Ministru kabineta 2013.gada 23. aprīļa noteikumu Nr. 225 “Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikums” 3.4. apakšpunkts

ietver 4 jomas un 12 kritērijus. Kvalitātes dienests ir izstrādājis izglītības iestādes pašvērtēšanas metodiku vispārējā izglītībā, pašlaik noslēguma posmā rit darbs pie pašvērtēšanas metodikas izstrādes profesionālajā izglītībā. Skolas kā mācīšanās organizācijas dimensijas ir pašvērtēšanā analizējams aspekts.

Organizācija, kas mūsdienās pieeja balstās uz sadarbību starp dažādām pusēm kopīgu, ar mācīšanos saistītu mērķu īstenošanai. Latvijas izglītībā īstenoto pārmaiņu nostiprināšanai un ieviešanai nepieciešams attīstīt sadarbību starp dažādām iesaistīto pusēm:

1) **pedagogiem skolas līmenī mācību darba plānošanā un īstenošanā.** Regulāra skolotāju sadarbība skolā nepieciešama, lai saskaņotu mācību satura jautājumus un pilnveidotu mācību programmas, lai regulāri analizētu skolēnu mācību sasniegumus un rastu labākos risinājumus katra skolēna mācību rezultātu paaugstināšanai, lai skolotāji mācīšanās uzlabošanas nolūkos savstarpēji dalītos ar labo pedagoģisko praksi. Tas nozīmē, ka skolām būtu jādabojas kā mācīšanās organizācijām, kurās skolotāji pastāvīgi dabojas un pielāgojas mainīgiem un jauniem apstākļiem, lai atbalstītu katra skolēna mācīšanos un īstenotu dziļās mācīšanās pieeju. Savukārt skolas vadības uzdevums ir veicināt un atbalstīt skolotāju sadarbību un savstarpēju mācīšanos profesionālās mācīšanās kopienā savā skolā, jo tikai tādā veidā būs iespējams sasaistīt izglītības satura reformas jaunās idejas un mērķus ar praktisko mācību darbu. Profesionālajā izglītībā nozīmīgs aspekts ir pieredzes apmaiņa starp nozares pedagogiem un nozari kopumā, kas ļauj veidot ciešāku sadarbību un daba vidē balstītu mācību īstenošanu profesionālajā izglītībā;

2) **izglītības iestādes vadības komandu** (t.sk. izglītības iestāžu vadītāji) - izglītības vadības pētnieki ⁸ norādījuši, ka būtiskākā izglītības iestādes direktora funkcija ir veicināt skolas kā mācīšanās organizācijas veidošanos, un tikai tāds ikvienas skolas attīstības virziens, radot vidi un apstākļus pedagogu kolektīvām un individuālām savstarpējām mācībām un labās prakses izplatīšanai, ļauj nepārtraukti uzlabot skolotāju darbu, sasniegt augstu pedagoģisko veikspēju, kā rezultātā paaugstinās mācību procesa kvalitāte un skolēnu sasniegumi. Skolas vadībai ir nozīmīga loma, lai nodrošinātu iespējas skolotāju sadarbībai profesionālās mācīšanās kopienā pedagoģiskā procesa praktisko problēmu risināšanai. Latvijā gūtā pieredze apstiprina, ka darbs mācīšanās grupā savas profesionālās darbības izpētei palīdz skolotājiem uzlabot viņu prasmes un pedagoģisko praksi, kā rezultātā vērojama tendence uzlaboties skolēnu sasniegumiem, mainās skolēnu attieksme pret mācību priekšmetu, palielinās skolēnu interese un vēlme mācīties ⁹. Savukārt skolotāju mācīšanās rezultāti ir augstāki, ja skolas vadība atbalsta skolotājus un veicina sadarbību ¹⁰;

3) **izglītības iestādi un dibinātāju** (t.sk., pašvaldības) – izglītība ir viena no pašvaldības apjomīgākajām funkcijām. Izglītības pārvaldes viens no galvenajiem darbības uzdevumiem ir plānot izglītības attīstību, noteikt prioritātes izglītības un jaunatnes politikas jomā, izstrādāt un īstenot pašvaldības stratēģiskos un politikas plānošanas dokumentus izglītības jomā. Kontekstā ar “mācīšanās organizācijas” pieejas stiprināšanu izglītības iestāžu vadībā, nepieciešams arī stiprināt izglītības iestādes vadībai nepieciešamās līderības, stratēģiskās plānošanas, efektīvas pārvaldības un kvalitātes novērtēšanas prasmes. Izglītības iestādes

⁸ Elmore, R. (2008). Leadership as the Practice of Improvement. In: Pont, B., Nusche, D., & Hopkins, D. (Eds.). Improving School Leadership, Volume 2: Case Studies on System Leadership. Paris: OECD. Mulford, B. (2003). School leaders: challenging roles and impact on teacher and school effectiveness. OECD commissioned paper

⁹ Namsone, D., Čakāne, L., Volkinšteine, J., Butkēviča, A. (2018). Kā novērtēt skolotāju sniegumu un mērķtiecīgi pilnveidot skolotāju prasmes. No: Namsone, D.(Red.). Mācīšanās lietpratībai (146.-157.lpp). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

¹⁰ Namsone, D., Čakāne, L., & Sarceviča-Kalviške, D. (2016). Teacher teams and schools become leaders to disseminate innovative practice. In: SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference. Volume II, May 27th - 28th, 2016., pp. 208 - 222

vadītājam nepieciešams iniciēt sadarbību ar dibinātāju, aktīvi iesaistīties sadarbībā, lai līdzdarbotos dibinātāja īstenotajās aktivitātēs, tādējādi veicinot dibinātāja stratēģisko mērķu sasniegšanu, definētu izglītības iestādes attīstības vīziju, stratēģiju un ikgadējās darba prioritātes un tās sekmīgi īstenotu, nodrošinātu mērķtiecīgu personāla profesionālās kompetences pilnveidi, definējot pedagogu personīgo atbildību un intereses par savu profesionālās kompetences pilnveidi, kā arī ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt izglītības iestādes stratēģiskās attīstības vajadzības, definētu un izvērtētu izglītības programmu mērķus un sasniedzamos kvalitatīvos un kvantitatīvos rezultātus, nodrošinātu atbilstošu un mūsdienīgu infrastruktūru un resursus izglītības programmu īstenošanai. Profesionālajā izglītībā no dibinātāja puses ir organizētas darbības stratēģiskās plānošanas stiprināšanai.

4) izglītības iestādi un vietējo kopienu - mūsdienu mainīgā sociālekonomiskā vide un darba tirgus rada nepieciešamību regulāri apgūt jaunas zināšanas un prasmes, kā arī uzlabot jau esošās. Lai uzturētu konkurētspēju darba tirgū, svarīga ir nepārtraukta indivīda personīgā attīstība, tādējādi sekmējot arī nozaru vajadzībām nepieciešamā darbaspēka piedāvājumu ar atbilstošām prasmēm un zināšanām, kas veicina uzņēmējdarbības izaugsmi un tautsaimniecības attīstību kopumā. Profesionālās izglītības iestādēm ir nozīmīga loma pieaugušo izglītības piedāvājuma mērķtiecīgā veidošanā un paplašināšanā, dodot iespēju jebkuram indivīdam, neatkarīgi no vecuma vai iepriekšējās pieredzes, iegūt jaunu profesionālo kvalifikāciju (t.sk. ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas ceļā) vai pilnveidot esošās prasmes.

Tāpat arī profesionālās izglītības iestādes profesionālās kvalifikācijas ieguvu nodrošina ciešā sadarbībā ar darba devējiem, t.sk. nozares profesionāļus piesaistot arī kā mācībspēkus, tādējādi nodrošinot izglītības piedāvājuma atbilstību nozaru vajadzībām. Ņemot vērā to, ka daudzas izglītības iestādēs nodrošina dažādās nozarēs strādājošo un citu pieaugušo mācību īstenošanu, tad arī pašai organizācijai un tās vadībai, pedagogiem būtu nepieciešams regulāri pilnveidot savas kompetences, kapacitāti un attīstīt savas iestādes spēju sekot līdzi un pielāgoties notiekošajām pārmaiņām.

5) izglītības iestādi un izglītojamo vecākiem - lai jaunā izglītības saturā pilnveidotā pieeja mācībām skolās Latvijā sasniegtu savu mērķi – veidotu skolēnu kā zinošu un domājošu darītāju – būtiska ir ne vien skolas un skolēna sadarbība, bet arī vecāku iesaiste. Tādējādi jāpanāk arvien nozīmīgāka vecāku līdzdalība gan klases un skolas, gan vietējās kopienas, gan valsts līmenī skolēna izglītības mērķu sasniegšanā, sociāli emocionālās labsajūtas nodrošināšanā un karjeras attīstībā.

6) izglītības iestādi un citām institūcijām (t.sk., citām izglītības iestādēm, uzņēmumiem, augstākās izglītības iestādēm u.c.) – savstarpējo mācīšanos un pieredzes apmaiņu izglītības mērķu sasniegšanai veicina arī sadarbība ar ārējiem partneriem, piemēram, sadarbība ar citām izglītības iestādēm, izglītojamo talantu attīstībai un mācību resursu izmantošanai ar augstākās izglītības iestādēm, profesionālajā izglītībā – sadarbības stiprināšana ar darba devējiem un uzņēmēju organizācijām, kas veicina mācīšanās satura un rezultātu saskaņošanu ar darba tirgus prasībām.

Plānotie darba uzdevumi un nodevumi paredz izstrādāt modeli un instrumentu izglītības iestāžu pieejas “skola kā mācīšanās organizācija” attīstības atbalstam. Pētījuma rezultātus plānots Izglītības attīstības pamatnostādņēs noteikto mērķu sasniegšanā, izglītības iestāžu kvalitātes vērtēšanas pilnveidei, kā arī precizējot kritēriju rādītāju saturu kvalitātes vērtēšanas metodikā. Tiktu veikts pētījums, kas šobrīd ir būtiski trūkstoša izglītības iestāžu darbības daļa. Pētījuma rezultātus kvalitātes dienests izmantotu, lai precizēta arī izglītības iestāžu

pašvērtēšanas metodiku.¹¹ Pētījuma rezultātā tiktu panākta vienota izpratne skolas kā mācīšanās organizācijas koncepta izpratnei, kā arī vienot pieeja skolas darbā iekļaujamajiem jautājumiem, kas, savukārt, saistās ar uzdevumiem un rekomendācijām, kas tiek sniegti izglītības iestādēm izglītības kvalitātes pilnveidei.

Pētnieku grupai sadarbībā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO – OECD (angļu val.) ekspertiem ir jāizstrādā “skola kā mācīšanās organizācija” modelis un instruments izglītības iestāžu pašvērtējumam un progresu vērtējumam izglītības iestāžu un nacionālā līmenī.

3. Pētījuma darba uzdevums un organizēšana

3.1. Balstoties uz skolas kā mācīšanās organizācijas konceptuālā modeļa izpēti un pielietojumu citās valstīs, veikt skolas kā mācīšanās organizācijas pieejas īstenošanas izvērtējumu Latvijā:

- 3.1.1. Izpētīt esošo zināšanu bāzi par pieeju skola kā mācīšanās organizācija (zinātniskā literatūra, OECD pētījumi u.c.);
- 3.1.2. Raksturot skolas kā mācīšanās organizācijas modeļa darbību vismaz trīs citās Eiropas Savienības un/vai OECD valstīs (izvēlētās valstis saskaņojot ar Pasūtītāju), izvērtējot modeļa atbilstību Latvijas situācijai;
- 3.1.3. Izvērtēt skolas kā mācīšanās organizācijas līdzšinējo izpratni un īstenošanas praksi izglītībā Latvijā: izglītības iestādēs, pašvaldībās, IZM, VISC un IKVD procesos.

3.2. Balstoties 3.1.punktā norādītajā pētniecībā, adaptēt/izstrādāt un aprobēt skola kā mācīšanās organizācija modeli atbilstoši Latvijas izglītības kontekstam vispārējā un profesionālajā izglītībā un izpētīt tā ieviešanas nosacījumus:

- 3.2.1. Veikt pētījumu un definēt skola kā mācīšanās organizācija modeļa galvenās dimensijas un rādītājus atbilstoši Latvijas izglītības kontekstam un aktuāliem izglītības politikas mērķiem, modeļa aprobācijā iesaistot dažādas iesaistītās puses (VISC, IKVD, izglītības iestādes, pašvaldības u.c.) un to piemērojot dažādu izglītības iestāžu veidiem (vispārējās un profesionālās izglītības iestādes; sākumskola, pamatskola, vidusskola, ģimnāzija; izglītības iestādes ar atšķirīgu skolēnu skaitu; izglītības iestādes dažādās pašvaldībās, reģionos);
- 3.2.2. Veikt skolas kā mācīšanās organizācijas aspektu (dimensijas un rādītāju) izpēti un sasaisti ar pilnveidotā mācību satura ieviešanu (VISC, Skola2030), kvalitātes novērtēšanu un izglītības kvalitātes vadību (IKVD), piedāvājot vienotu skola kā mācīšanās ietvaru;
- 3.2.3. Identificēt un izstrādāt/apraksīt vismaz 2 labās prakses piemērus katrā no pieejas “skola kā mācīšanās organizācija” rādītājiem, tai skaitā, iekļaujot piemērus par attālināto mācīšanos un digitalizācijas aspektiem, lai nodrošinātu savstarpējo komunikāciju, sadarbību un mācīšanos;
- 3.2.4. Izvērtēt ieviešanas nosacījumus skolas kā mācīšanās organizācijas pieejas stiprināšanai, tai skaitā, nepieciešamo resursus un identificēt veiksmīgai ieviešanai nepieciešamās izmaiņas normatīvajā regulējumā.

¹¹ Ministru kabineta 2013.gada 23. aprīļa noteikumu Nr. 225 “Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikums” 3.6. apakšpunkts

3.3. Balstoties uz skola kā mācīšanās organizācija modeļa adaptāciju Latvijas kontekstam, **izstrādāt un aprobēt instrumentu** izglītības iestādes pašvērtējumam par atbilstību skolas kā mācīšanās organizācijas principiem un progresu novērtējumam:

- 3.3.1. Izstrādāt zinātniski validētu un dažādās vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs aprobētu instrumentu izglītības iestādes novērtējumam par atbilstību skola kā mācīšanās organizācijas dimensijām un identificētajiem rādītājiem, kas var tikt izmantots gan izglītības iestādes pašvērtējumam, gan nacionāla mēroga monitoringam.
- 3.3.2. Apkopot un/vai izstrādāt metodes, paņēmienus un pasākumu veidus, kā izglītības iestādēm stiprināt un uzlabot savu sniegumu skola kā mācīšanās organizācija modeļa dimensijās un rādītājos, skaidri identificējot atbilstošākās metodes, paņēmienus pasākumus pret katru no rādītājiem;
- 3.3.3. Izstrādāt vadlīnijas un rīcībpolitikas rekomendācijas instrumenta ieviešanai un nepieciešamajiem resursiem izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja (pašvaldības) un nacionālā (IZM, VISC, IKVD) līmeņos, t.sk. nepieciešamās izmaiņas normatīvajā regulējumā;
- 3.3.4. Izstrādāt informatīvus un metodiskus materiālus iesaistīto pušu kapacitātes veidošanai skola kā mācīšanās organizācija modeļa un instrumenta izmantošanai izglītības iestādē - vismaz 5 video materiāli (5-7 minūtes) izglītības iestāžu vadības un pedagogu pašvadītai profesionālai pilnveidei.

4. Pētījuma rezultāts un nodevumi:

- 4.1. Esošās situācijas apraksts par skola kā mācīšanās organizācija konceptuālo modeli atbilstoši 3.1. punktā noteiktajam;
- 4.2. Izstrādāts un aprobēts skola kā mācīšanās organizācija modelis atbilstoši 3.2.punktā noteiktajam;
- 4.3. Izstrādāts un aprobēts instruments izglītības iestādes pašvērtējumam un progresu novērtēšanai izglītības iestādē un nacionālā līmenī;
- 4.4. Izstrādātas vadlīnijas un rekomendācijas instrumenta ieviešanai izglītības iestādes, izglītības iestādes dibinātāja (pašvaldības) un nacionālā (IZM, VISC, IKVD) līmeņos atbilstoši 3.3.3.punktam;
- 4.5. Izstrādāti 2 labās prakses piemēri katrā no skola kā mācīšanās organizācija modeļa dimensijām;
- 4.6. Izstrādāti informatīvi un metodiskie materiāli un vismaz 5 video materiāli (5-7 minūtes) izglītības iestādes vadības un pedagogu pašvadītai profesionālajai pilnveidei.

5. Prasības pētījuma sagatavošanai (zinātniskajai institūcijai un pētnieku grupas veidošanai):

- 5.1. Pētījumu pieteicējs ir zinātniskā institūcija, kas:
 - 5.1.1. ir reģistrēta Latvijas Republikas Zinātnisko institūciju reģistrā,
 - 5.1.2. īsteno izglītības programmas studiju virzienā "Izglītība, pedagogika un sports" un pētniecību izglītības zinātnēs,

5.1.3. ir ar pieredzi pētnieku grupas vadīšanā un pētījuma īstenošanā.

5.2. Pētījuma specifiskā mērķa sasniegšanai zinātniskajai institūcijai ir noteikti šādi kritēriji:

5.2.1. Zinātniskā institūcija pētnieku grupu (pētījuma īstenotāji) veido no šādiem amatiem:

5.2.1.1. vadošais pētnieks (zinātniskais vadītājs);

5.2.1.2. vadošie pētnieki, pētnieki, zinātniskie asistenti;

5.2.1.3. augstskolās studējošie un zinātniskā doktora grāda pretendenti, arī ieņemot citus amatus;

5.2.1.4. eksperti.

5.2.2. ekspertu un pētnieku piesaiste no citām zinātniskām institūcijām, kuriem ir zināšanas un pieredze sociālo zinātņu pētījumu veikšanā, t.sk., pieredze testu un aptauju konstruēšanā un adaptācijā, datu statistiskajā analizē, organizācijas, kas mācās; iestādes vadības, izglītības kvalitātes jautājumos, pieredze datu vizualizācijā;

5.2.3. pētnieku piesaiste, kuriem ir starptautiska pieredze projekta darba uzdevumu izpildē atbilstošajās jomās, t.sk., ārvalstu pētnieka/-u piesaiste.

5.2.4. Pētījuma pētnieku grupas 4.2.1.1. un 4.2.1.2. punktā minētajos amatos nodarbinātajiem, zinātniskā institūcija slēdz darba līgumu, kura darba slodze pētījuma uzdevumu izpildei ir ne mazāka kā 0,3 pilna darba laika ekvivalenta izteiksmē.

5.2.4. augstskolās studējošo, doktora zinātniskā grāda pretendentu un jauno pētnieku piesaiste pētījuma aktivitātēs ir vismaz 2,0 pilna darba laika ekvivalenta izteiksmē visā pētījuma posmā. Katram studējošajam un zinātniskā grāda pretendenta darba slodze ir vismaz 0,3 pilna darba laika ekvivalenta izteiksmē.

5.3. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO – OECD (angļu val.)) ekspertu piesaiste saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas un ESAO pakalpojuma līgumu. Ekspertu iesaiste plānota modeļa un instrumenta izstrādē un/vai adaptācijā.

5.4. Pētījuma pētnieku grupas 4.2.1.2., 4.2.1.3., 4.2.1.4. punktā minēto amata uzdevumu izpildei zinātniskās darbības pieredze tie vērtēta ņemot vērā šādus kritērijus: zinātniskie raksti (SCOPUS vai Web of Science), citi anonīmi recenzēti zinātniskie raksti, recenzētas zinātniskās monogrāfijas, dalība pētnieciskos projektos, kas saistīti ar projekta jomu, tai skaitā starptautiskie; pētījumu rezultātu prezentēšana zinātniskās konferencēs, tai skaitā starptautiskās; cita ar projekta jomu saistīta pieredze (skatīt pielikumā Pētījuma pieteikuma 4.tabulu).

Lai sasniegtu optimālos pētījuma darba uzdevumā plānotos rezultātus, zinātniskās grupas veidošanā jāņem vērā pētījuma uzdevumi un saturs, pētījuma ilgums un finanšu apjoms.

6. Prasības pētījuma rezultātu izplatīšanai

6.1. Pētījuma rezultātiem jābūt atspoguļotiem:

6.1.1. pētījuma rezultāti aprobēti vismaz 1 (vienā) maģistra darbā un vismaz 1 (vienā) izglītības zinātņu doktorantūras līmeņa darbā (līmeņos kopā – 2);

6.1.2. Vismaz 2 oriģināli zinātniskie raksti pieņemti publicēšanai (vismaz postprint statuss) un Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos;

- 6.1.3. semināri/pasākumi izglītības iestāžu pārstāvjiem rezultātu izmantošanu turpmākai darbībai;
- 6.1.4. sabiedrības informēšanas pasākumos;
- 6.1.5. zinātniskās institūcijas, kas ir pētījuma iesniedzēja, interneta tīmekļa vietnē.

7. Pētījuma īstenošanā nepieciešams izmantot šādas informācijas ieguves un analīzes metodes:

- 7.1. Profesionālās un zinātniskās literatūras analīze;
- 7.2. Sekundāro datu analīze (politikas plānošanas dokumenti, iepriekš veikto pētījumu dati, statistikas dati, dokumenti, institūciju sniegtie dati un novērtējumi par situāciju);
- 7.3. Izglītības iestāžu īstenotās prakses kvalitatīva un kvantitatīva izpēte, kas nodrošina nepieciešamo datu iegūšanu.

8. Darba rezultāta iesniegšanas formāts

Zinātniskā institūcija visu pētījuma kārtu Nodevumus iesniedz šādā formātā:

- 8.1. Pētījuma ziņojumi latviešu (teksta fonts: *Times New Roman*, izmērs: 12), kopsavilkumu (vismaz 20 lpp.) latviešu un angļu valodā, kā arī iesniegt pielikumu elektroniski ārējā datu nesējā un papīra formātā vienā eksemplārā;
- 8.2. Vadlīnijas un rīcībpolitikas rekomendācijas latviešu valodā (maksimālais apjoms 15 lpp.) iesniegt elektroniski ārējā datu nesējā un papīra formātā vienā eksemplārā;
- 8.3. Informatīvos materiālus par pētījuma gaitu un rezultātiem sniegt Pasūtītājam un publicēt pēc pieprasījuma gan pētījuma izpildes starpposmos, gan pēc pētījuma izpildes, vienojoties par nepieciešamo formātu;
- 9.6. Kopsavilkums par studējošo, zinātniskā grāda pretendentu un jauno pētnieku zinātnisko darbību pētījumā un sasniegtajiem rezultātiem ;
- 9.7. Zinātniskos rakstus elektroniski ārējā datu nesējā vai arī norādīt hipersaiti, kurā tie ir pieejami.

10. Darba pieņemšanas nosacījumi

- 10.1. Darba izpildes termiņš ir **19 mēneši no līguma noslēgšanas, bet ne vēlāk kā 30.09.2023.**

10.2. Uzdevumu īstenošanas grafiks:

Veicamie uzdevumi	Nodevuma formāts	Nodevuma datums
Starppodevums saskaņā ar pētījuma uzdevuma 3.1.punktu	Elektroniski, gan izdrukas versijā	4 mēneši pēc līguma noslēgšanas
Gala nodevums	Gan elektroniski, gan izdrukas versijā	20 mēneši pēc līguma noslēgšanas

- 10.3. Zinātniskā institūcija pētījuma rezultātus (nodevumus) iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta personālam;
- 10.4. Pētījuma rezultātus izvērtē Izglītības un zinātnes ministrijas personāls, nacionālā līmeņa pētījumu izglītībā Stratēģiskās vadības padomes locekļi;
- 10.5. Pētījuma rezultātu izvērtēšanas posmā konstatējot neatbilstību pētījuma darba uzdevuma aprakstam vai ārējie eksperti ir snieguši atzinumu par būtisku precizējumu nepieciešamību pētījuma rezultātos (nodevumos), Nacionāla līmeņa pētījumu izglītībā Stratēģiskās vadības padome (turpmāk – padome) nosaka nepieciešamo izmaiņu apjomu. Pēc pētījuma rezultātu precizēšanas un iesniegšanas ministrijai padome izvērtē un apstiprina pētījuma rezultātus (nodevumus).

11. Citi nosacījumi

Īstenojot pētījumu, pētniekiem ir jāievēro respondentu personas datu aizsardzība atbilstoši Fizisko personu datu apstrādes likumā noteiktajām prasībām un datu ētiska lietojuma prasības.

Apstiprināts ar
Nacionāla līmeņa pētījumu izglītībā
Stratēģiskās vadības padomes lēmumu
(2022. gada 6. janvāra sēdes protokols Nr.10 un
saskaņojumu rakstiskajā procedūrā 2022.gada 14.janvārī)